

Raadsvoorstel

Onderwerp: Krediet Ondernemers in de knel door corona
Datum: 31 maart 2021
Agendapunt: 5
Behandeling: Ter bespreking in raadsoverleg
Portefeuille-
houder(s): Eltjo Dijkhuis en Mariëtte Visser
Steller: Harrie Hoek en Lisanne Bloem
Zaaknummer: Z.HHL.037113

1. Samenvatting

De coronaproblematiek heeft zeer negatieve effecten op de ondernemers die getroffen zijn door de lockdown maatregelen. De gemeente Het Hogeland heeft daarom onlangs een ondernemersloket geopend om de eigen ondernemers hierin het komende jaar te ondersteunen. Er is hiervoor een speciaal team samengesteld van bedrijfsadviseurs aangevuld met externe deskundigheid van de Economic Board Groningen en het Ondernemershuis Noord-Groningen. De ondernemer kan via dit loket advies krijgen over de meest gewenste route voor zijn of haar bedrijf en welke mogelijkheden er zijn voor schuldsanering en inkomensondersteuning. Ook wil de gemeente ondernemers die helemaal of deels willen stoppen met hun bedrijf een begeleidingstraject bieden naar het vinden van een nieuwe werkring.

Er wordt gebruik gemaakt van de verschillende middelen die door de rijksoverheid beschikbaar zijn gesteld, maar daarnaast wil de gemeente Het Hogeland ook met behulp van het Fonds Economische Structuurversterking aanvullende middelen hierin investeren. Hierover zijn er met de ondernemersorganisaties die samenwerken in het Ondernemersplatform afspraken gemaakt om € 190.000 hiervoor vrij te maken. De Raad heeft hiervoor de bevoegdheid om deze middelen een andere bestemming te geven. Vanuit het nieuwe ondernemersloket worden gekwalificeerde adviseurs ingeschakeld om de ondernemer verder te helpen. Iedere ondernemer uit de gemeente het Hogeland die hiervoor in aanmerking wil komen kan zich aanmelden bij het ondernemersloket@hethogeland.nl. Het speciale corona-ondernemersloket zal tot eind 2021 beschikbaar blijven of zoveel langer als de coronacrisis nog doorloopt.

2. Voorgesteld besluit

Aan de Raad wordt voorgesteld om het budget voor de onderbenutting van het Fonds Economische Versterking (FEV) ad € 190.000 te bestemmen voor de aanpak van de coronaproblematiek bij de ondernemers:

- Voor de versterking van het team werkzaam voor het eerstelijns ondernemersloket wordt een bedrag gereserveerd van € 60.000 bestemd voor het tijdelijk inschakelen van een bedrijfsadviseur via de Economic Board Groningen en € 10.000 voor de inzet van secretariële ondersteuning.
- Voor de extra inzet van gespecialiseerde bedrijfsadviseurs en accountants wordt een bedrag gereserveerd van € 60.000 voor advisering over het versterken van de onderneming en de aanpak van de schuldenproblematiek.

- Voor de ondernemers die een schip van de bruine vloot opgelegd aan de kade in Lauwersoog hebben liggen wordt een bedrag van € 10.000 uitgetrokken ter compensatie van de gemeentelijke liggelden.
- Het resterende bedrag ad € 50.000 wordt aangehouden als reserve voor eventuele aanvullende maatregelen. Er zijn diverse signalen dat een aantal specifieke groepen ondernemers het heel zwaar hebben. Voor deze aanvullende maatregelen is een positief advies van het Ondernemersplatform en een hierop gebaseerd besluit van het college noodzakelijk.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Sinds maart 2020 hebben we allemaal te maken met de coronamaatregelen. Vooral voor ondernemers zijn de gevolgen zeer groot. Veel ondernemers die de winkel hebben moeten sluiten of die de omzet van hun bedrijf helemaal zagen stilvallen merken de negatieve financiële gevolgen binnen hun bedrijfsvoering en het deels wegvallen van hun gezinsinkomen. De door het Rijk geboden financiële ondersteuning heeft zeker een aantal maanden voor de meeste ondernemers goed gewerkt. Maar vooral door de tweede lockdown krijgen veel ondernemers de bodem van hun reserves nu in zicht. Dat uit zich niet alleen in zorgen over de continuïteit van het bedrijf en het eigen gezinsinkomen, maar leidt bij een deel van de ondernemers ook tot psychische klachten in de vorm van slecht slapen en een verlamdend stressgevoel over wat de toekomst hen nog heeft te bieden.

De Rijksoverheid heeft inmiddels het steun- en herstelpakket verder uitgebreid, maar voor de gemeenten ligt er nu vanuit de Tozo-3 regeling ook een taak om een adviserende en ondersteunende rol richting de ondernemers te gaan oppakken. De gemeente kan gebruik maken van de middelen voor deze heroriëntatie, die ze gedeeltelijk direct en gedeeltelijk via de arbeidsmarktregio/centrumgemeente ontvangen. Daarnaast is het wenselijk dat de gemeente goed nagaat welke ondersteuning er verder geboden kan worden, die niet direct uit deze middelen gefinancierd kunnen worden. We werken daarbij vanuit het landelijke beleidskader naar een regionale en gemeentelijke aanpak.

3.2 Bevoegdheid raad

Voor wijziging van de bestemming van het Fonds Economische Versterking is een besluit van de gemeenteraad noodzakelijk.

3.3 Wettelijk- of beleidskader

Er is door de rijksoverheid een uitgebreid steun- en herstelpakket vastgesteld. In de Tozo-3 regeling is opgenomen dat de gemeente vanaf 1 januari 2021 de taak heeft om zelfstandigen te helpen bij hun herbezinning op de toekomst. Er kan gebruik gemaakt worden van de middelen voor de crisisdienstverlening, die de gemeente direct of via de arbeidsmarktregio hiervoor ontvangt. In de bijgaande notitie "Ondernemers in de knel door corona" d.d. 8-3-2021 is een overzicht van het totaal van het steun- en herstelpakket opgenomen en hierbij is ook de financiële vertaling naar de gemeente Het Hogeland op een rij gezet. (zie bijlage 2)

3.4 Historische context

Door de unieke situatie rond de coronaproblematiek is er geen historische context.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Door de inzet van de extra middelen vanuit het Fonds Economische Structuurversterking kan het ondernemersloket naast de bedrijfsadviseurs van het team Economie & Arbeidsmarkt en het Werkplein Ability met een deskundige en ervaren bedrijfsadviseur van

de Economic Board Groningen en een secretariaatsmedewerker versterkt worden. Daarnaast komt er geld beschikbaar om specialistische adviseurs en accountants in te schakelen die de ondernemers kunnen ondersteunen in hun heroriëntatie op hun bedrijf of bij de aanpak van de schuldenproblematiek. Verder is er geld gereserveerd om knelpunten bij specifieke groepen ondernemers op te lossen. Voor één groep ondernemers (de schippers van de bruine vloot) wordt voorgesteld om hen tegemoet te komen door de liggelden voor 2020 en 2021 te compenseren.

Het uiteindelijke resultaat van het project is gericht op het verbeteren van de toekomstperspectieven van de betrokken ondernemers en in het verlengde daarvan het behoud van de werkgelegenheid en de continuering of doorstart van in de kern gezonde bedrijven in de gemeente Het Hogeland.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Het vrijmaken van deze gelden voor de aanpak van de coronaproblematiek bij ondernemers is van groot belang, niet alleen voor deze ondernemers zelf, maar ook voor de werkgelegenheid in onze gemeente. Want of het nu zzp-ers zijn of bedrijven met personeel, al deze bedrijven zorgen voor directe werkgelegenheid, waardoor onze inwoners in normale omstandigheden in staat zijn een eigen zelfstandige boterham te verdienen zonder een beroep te hoeven doen op inkomensondersteuning van de overheid. Het is erg belangrijk om deze ondernemers door de coronacrisis te loodsen, zodat we niet aan het eind van de coronacrisis geconfronteerd worden met de reeds voorspelde sterke stijging van de werkloosheid en dus een toename van werkloosheidsuitkeringen en een beroep op de bijstand.

5.2 Risico's

De risico's liggen met name bij het gegeven, dat wanneer we niets doen de schade er in de vorm van een fors hogere werkloosheid er zeker zal komen en gezinnen van ondernemers die sterk te lijden hebben van de coronaproblematiek. Het project zal opgepakt worden met budget van de landelijke overheid aangevuld met budget wat reeds beschikbaar is binnen de gemeente aangevuld met de voorgestelde bijdrage vanuit het FEV. Hierdoor is er geen risico voor de gemeentelijke begroting in 2021. Wanneer de coronaproblematiek ook in 2022 voor de ondernemers de nodige beperkende maatregelen met zich mee zal brengen, dan kan de situatie ontstaan dat we voor de begroting 2022 extra budget moeten ramen.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

1. Begeleidingscapaciteit coronateam. Het is verstandig om voor de begeleiding van de ondernemers in 2021 extra capaciteit aan te trekken. Hiervoor willen we de samenwerking zoeken met de Economic Board Groningen waar wij nog een inspanningsverplichting aan opdrachtverlening open hebben staan voor het jaar 2021/2022. Voor het ondersteunende secretariaat, die de registratie van alle binnenkomende vragen verzorgd en de vergaderingen van het interne corona team ondersteund worden 200 uren geraamd tot eind 2021.

a.	Kosten externe ondersteunend secretariaat 200 uren x € 50
(dekking FEV)	€ 10.000,-
b.	Kosten extra bedrijfsadviseur 600 uren x € 100 (dekking FEV):	€ 60.000,-

2. Begeleidingscapaciteit externe deskundigheid. Voor extra inzet van het Ondernemershuis Noord Groningen is voor de gezamenlijke gemeenten in Noord-Groningen € 30.000 beschikbaar gesteld door de Economic Board in de periode tot 1 juli 2021. Omdat we in speciale omstandigheden zitten willen we de inzet van adviseurs voor de coronaproblematiek niet voor rekening van de ondernemer laten komen. Voor het tweede halfjaar van 2021 is het daarom wenselijk hiervoor extra middelen te ramen. Voor het mobiliteitsteam en de andere in te schakelen adviseurs op het gebied van heroriëntatie en scholing is budget beschikbaar vanuit de arbeidsmarktregio. Aanvullend budget is nodig voor het inhuren van externe adviseurs voor route 1 en 2 (zie voor een toelichting bij 8), zoals de accountants en andere adviseurs voor bedrijfsadvies en schuldsanering.

a. Kosten inzet Ondernemershuis 1 ^e halfjaar (dekking € 0,25 p/inwoner en EBG bijdrage = € 12.000 + ½ x € 30.000 = € 27.000)	€ 27.000,-
b. Kosten extra inzet bedrijfsadviseurs en accountants 1 ^e en 2 ^e halfjaar (dekking FEV)	€ 60.000,-

3. Begeleiding inzet re-integratie en schuldhulpverlening .

Uit de decembercirculaire 2020 van het ministerie van BiZa is duidelijk geworden dat Het Hogeland nog een bedrag voor re-integratie, schuldhulpverlening en armoedebestrijding ontvangt. De bedragen van 2020 worden overgeheveld naar 2021. Dit houdt in dat we voor re-integratie voor werkzoekenden een behoorlijk budget hebben. Ruim 4 ton in 2021 en nog 115.000 over 2020. Ook voor schuldenbeleid is in totaal € 92.000 extra beschikbaar. Voor de nieuwe regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten heeft de gemeente Het Hogeland € 290.000 beschikbaar gekregen.

De onderstaande bedragen zijn bestemd voor alle doelgroepen die getroffen zijn door de coronaproblematiek en zijn dus niet alleen beschikbaar voor de ondernemers. Maar een deel van de ondernemers is onevenredig zwaar getroffen door de coronaproblematiek en daarom is het zeker de bedoeling om deze middelen ook via het ondernemersloket deels voor hen in te zetten.

Bedragen Participatiebudget alle doelgroepen **decembercirculaire 2020 (a t/m d) en TONK**

	2020	2021	Totaal
a. Aanvullend pakket re-integratie	115.835	266.408	382.243
b. Impuls re-integratie	-	142.259	142.259
c. Schuldenbeleid	30.346	62.039	92.385
d. Bijzondere bijstand	10.265	20.986	31.251
e. TONK		290.000	290.000

4. Korting liggelden bruine vloot

In Lauwersoog liggen 5 schepen werkloos van de bruine vloot. Deze ondernemers worden zwaar getroffen, omdat ze geen omzet hebben en tegelijkertijd het dure onderhoud van hun schepen wel uitgevoerd moet worden. Verschillende gemeenten hebben voor deze groep ondernemers een teruggave van de liggelden aangeboden. Voor de jaren 2020 en 2021 gaat het om € 1000,- per schip per jaar. Ook de gemeente Het Hogeland wil deze ondernemers hierin tegemoet komen.

Kosten teruggave liggelden: 2 jaren x 5 schepen x € 1.000 (dekking FEV) **€ 10.000,-**

5. Dekking vanuit FEV.

Vanuit het FEV is € 190.000 beschikbaar voor deze maatregelen. Hiervan is onder 1 t/m 5 voor een bedrag van € 140.000 hiervoor ingezet. (1a, 1b, 2b en 4). Het **resterende bedrag ad € 50.000** houden we aan als reserve voor eventuele aanvullende maatregelen. Er zijn diverse signalen dat een aantal specifieke groepen het heel zwaar hebben. Voor deze eventuele aanvullende maatregelen is een positief advies van het Ondernemersplatform en een besluit van het college noodzakelijk.

7. Inbreng belanghebbenden

Het Ondernemersplatform van de gemeente Het Hogeland, waarin alle ondernemersorganisaties binnen onze gemeente samenwerken, hebben aangegeven dat het belangrijk is dat de gemeente het ondernemersloket in het leven roept en dat de onderbenutting van de FEV middelen hiervoor ingezet kunnen worden.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

In onze aanpak worden drie routes aangegeven, waarlangs ondernemers zich kunnen richten op een nieuwe toekomst.

De routes zijn:

a. Versterken van de eigen onderneming.

Een voorbeeld kan zijn een nieuw businessmodel of de keuze voor andere activiteiten.

b. Zoeken van een oplossing voor (financiële) problemen.

De ondernemer gaat door na het wegwerken van acute problematische schulden of stopt met zijn bedrijf vanwege te weinig inkomsten. Wenselijk is ook aandacht voor dringende psychische en praktische problemen, die ondernemers kunnen hebben.

c. Kiezen voor een baan of bijbaan in loondienst.

Dit past bij de kerntaak van de arbeidsmarktregio om mensen te begeleiden richting werk.

De bedrijfsadviseur van de gemeente loopt samen met de ondernemer via een uitgebreid stappenplan de verschillende routes bij langs en er wordt gezamenlijk een keuze gemaakt welke stappen verder worden uitgewerkt en wie daarbij betrokken zal worden. Het stappenplan staat uitgewerkt in de hiervoor opgestelde notitie (zie bijlage 2)

8.2 Tijdsplan

Het speciale corona-adviesteam zal tot eind 2021 actief blijven of zoveel langer als de coronacrisis nog doorloopt.

8.3 Communicatie

Communicatie vindt plaats via persberichten en de gemeentepagina in de Noorderkrant. Daarnaast krijgen de Tozo-aanvragers een brief waarin melding gemaakt wordt van het ondernemersloket voor verdere ondersteuning. De accountants- en administratiekantoren in de gemeente Het Hogeland worden geïnformeerd over het ondernemersloket van de gemeente.

8.4 Evaluatie

Direct na de zomer van dit jaar zal een eerste evaluatie van de aanpak uitgevoerd worden. De resultaten zullen eerst besproken worden met de ondernemersorganisaties actief in het Ondernemersplatform en daarna ter kennisgeving aan de raad.

Bijlage(n):

1. Concept voorstel raadsbesluit
2. Notitie "Ondernemers in de knel door corona: de integrale aanpak van de gemeente Het Hogeland", versie 5 d.d. 08-03-2021 (def.)

Achterliggende documenten:

Notitie "Heroriëntatie van zelfstandig ondernemers: leidraad voor gemeenten en arbeidsmarktregio's", Programmaraad, februari 2021.

Winsum, 16 maart 2021.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding